

नगर सभाका सभाध्यक्ष ज्यू,
नगर सभाका सदस्य ज्यूहरु,

कोरोना भाईरस कोभिड १९ को सन्त्रासले विश्व त्रसीत भएको अवस्थामा सांस्कृतिक पर्यटकीय नगर परशुराम नगरपालिकाको आर्थिक वर्ष २०७७/०७८ को नीति, कार्यक्रम तथा बजेट नगर सभामा प्रस्तुत गर्दैछु । यस अवस्थामा महामारीको जोखिमबाट ज्यान गुमाएकाहरु प्रति समवेदना प्रकट गर्दै संक्रमणबाट प्रभावितहरुको शिघ्र स्वास्थ्य लाभका लागि कामना गर्दैछु साथै विपद्को घडीमा विपद्सँग जुध्नका लागि आवश्यक सावधानी अपनाउन पनि अनुरोध गर्दैछु ।

नीति कार्यक्रम तथा बजेट प्रस्तुत गर्दै गर्दा देशको स्वतन्त्रता, स्वाधीनता र लोकतन्त्र तथा लोकतान्त्रिक गणतन्त्रको स्थापना गर्नका लागि ज्यानको आहुती गर्ने ज्ञात अज्ञात शहिद तथा नेपाली राजनीतिका दिबंगत मुर्धन्य राजनेताहरु प्रति भावपूर्ण श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्दैछु । नेपाली राजनीतिलाई परिवर्तनको उचाईमा पुर्याउने तथा आर्थिक, राजनीतिक, समाजिक परिवर्तनको युगान्तकारी नेतृत्वदायी भुमिका निर्वाह गर्ने शिखर ब्यक्तित्व प्रति उच्च सम्मान ब्यक्त गर्दैछु । यस नगरको नेतृत्वको जिम्मा दिई “**हाम्रो नगर राम्रो नगर परशुराम नगर समुन्नत र सम्बृद्ध नगर**” बनाउने सुन्दर परिकल्पना बोकेका सम्पूर्ण नगरवासीहरु प्रति उच्च सम्मान तथा आभार ब्यक्त गर्न चाहन्छु । नगरसभामा उपस्थित नगरसभाका सदस्य ज्यूहरुमा हार्दिक स्वागत तथा सम्मान ब्यक्त गर्न चाहन्छु ।

सातौं नगरसभा मार्फत सांस्कृतिक एवं पर्यटकीय नगर परशुराम नगरपालिकाको नगर प्रमुखको हैसियतले नेपालको संविधान २०७२ को भाग १९ धारा २३० बमोजिम आगामी आर्थिक वर्षको राजस्व र ब्ययको अनुमानलाई दिशा निर्देश सहितको नगरपालिकाको यस गरिमामय नगरसभामा आर्थिक वर्ष २०७७/०७८ को नीति कार्यक्रम तथा बजेट प्रस्तुत गर्ने अवसर पाउदा आफुलाई गौरवान्वित महसुस गरेको छु ।

आज विश्व महामारीको चपेटामा रहेको अवस्था छ । यस महामारीले मानव जीवनमा निकै ठूलो क्षती पुर्याएको छ भने आर्थिक सामाजिक गतिविधिलाई पनि प्रत्यक्ष प्रभावित गरेको छ । हाम्रो परिवेशलाई नियाल्दा हजारौंको संख्यामा क्वारेन्टाईनमा व्यवस्थापन गर्न, छिमेकी जिल्लाका मानिसलाई निजको गन्तव्य स्थानमा पुर्याउन, खाद्यान्नको अभावमा रहेका न्यून आय भएका व्यक्तीलाई राहत सामग्री उपलब्ध गर्नु निकै चुनौतिको विषय रह्यो । संक्रमणको जोखिम न्यूनीकरणका लागि नगरपालिकाले २०७६।१२।०४ गते दुई वटा सिमा नाका बन्द गरि सकेको थियो भने सर्वपक्षीय बैठक, नगरस्तरीय समन्वय समिति, वडा स्तरीय समन्वय समिति, द्रुत प्रतिकार्य समितिहरु गठन गरि कोभिड- १९ कोरना भाईरस नियन्त्रण एवं रोगथामका लागि आवश्यक कार्यहरु प्रारम्भ गरियो । खुला सिमा रहेका कारणले अवैध रुपमा महाकाली नदी तरी एवं विदेशमा रोजगारी गुमाई घर फर्कने नागरिकहरुबाट संक्रमणको उच्च जोखिम बढेकोले उनीहरुको आवश्यक व्यवस्थापन सहित स्वास्थ्य परिक्षणका लागि पहल गरियो । । क्वारेन्टाईन र आईसोलेसनका लागि स्थान छनौट गरी आवश्यक व्यवस्थापन गरियो । सचेतीकरणका विभिन्न कार्यक्रमहरु सँगै मास्क वितरण सहितको आवश्यक पूर्व तयारी गरि तत्कालै त्रिवेणी बहुमुखी क्याम्पस जोगबुडा र शिवशंकर मा. वि. साँदनीमा क्वारेन्टाईन संचालन गरियो ।

हाल सम्म १७६८ जनाको आरडीटी एवं ३८१ जनाको पीसीआर प्रविधिबाट गरि जम्मा २१४९ जनाको स्वास्थ्य परिक्षण गरियो । हाम्रो सम्पर्कमा आएका वैतडी, बभाङ, दैलेख, कंचनपुर अछाम लगायतका जिल्लाहरुमा सयौंको संख्यामा निजहरुको गन्तव्यमा पुगाउने काम भयो भने जिल्ला बाहिर रहेकालाई घर ल्याउने कार्य पनि भयो । यसै सिलसिलामा पहिलो चरणमा ९४० परीवार, दोश्रो चरणमा १९०६ परिवारका गरी जम्मा १४५०० जना लाई तोकीएको मापदण्डको आधारमा राहात वितरण गर्ने कार्य सम्पन्न गरियो । उक्त कार्यमा नगरपालिका सँगै राजनीतिक दल विभिन्न संघसंस्थाको उल्लेख्य सहयोग पनि रह्यो । यसकार्यमा अहोरात्र खटिएका जनप्रतिनिधि, स्वास्थ्यकर्मी, सुरक्षाकर्मी, कर्मचारी तथा स्वयं सेवकहरुलाई धन्यवाद दिन चाहन्छु । नगरपालिकाले कोरोना भाईरस कोभिड- १९ रोकथाम तथा नियन्त्रण कोष स्थापना गरि पहिलो चरणमा रु ५०,००,०००। र दोश्रो चरणमा थप रकम रु ५५०००००। विनियोजन गरि व्यवस्थापन कार्य अगाडी बढाइएको छ ।

देशमा जोखिम बहिरहेको अवस्थामा संघिय सरकारले गरेको निर्णयानुसार लकडाउनको पूर्ण पालना गर्दै नगरपालिकाले उच्च सतर्कता समेत अपनाएको छ । यस सन्दर्भमा संघीय सरकार, प्रदेश सरकार सँग निरन्तर सम्पर्क र समन्वय भईरहेको छ । महामारीबाट सिर्जित समस्याले देशको अर्थतन्त्र तहस नहस भएकोमा अपेक्षाकृत राजस्व उठ्न नसकेको अवस्था छ । सिमित श्रोत साधनका बाबजुत तथा महामारीको चुनौती सँग लडनुपर्ने विषम परिस्थितिमा नीति कार्यक्रम र बजेट प्रस्तुत गर्दैछु । कोभिड - १९ को विश्वव्यापी संक्रमणको कारणबाट उत्पन्न असहज परिस्थिति तत्काल सामान्य अवस्थामा आउन सक्ने नदेखिएकोले यसको असरलाई न्यूनीकरण गर्दै जनजिवनलाई नियमित गर्ने विषय नै अहिलेको प्रमुख चुनौती हो । महामारीको अवस्थामा स्थानीय सरकारका आवश्यकता र प्राथमीकताहरु पनि फेरिएकाले हाम्रो नगरपालिकाको बजेट, नीति एवं कार्यक्रम सामान्य अवस्थाको भन्दा फरक हुने निश्चित छ । अपेक्षाकृत योजनाहरुमा सम्बोधन हुन नसके पनि स्वास्थ्य उपचार, क्वारेन्टाईन व्यवस्थापन, स्वास्थ्य संस्थाहरुको क्षमता अभिवृद्धि वेरो

गार भई घर फर्केकाहरुलाई विकास कार्यमा सहभागी गराइ रोजगारीका वैकल्पिक अवसर जुटाउने योजना सहितको कार्यक्रम तयार भएको छ ।

नगर सभाका सभाध्यक्ष ज्यू,

परशुराम नगरपालिकामा जती सम्भावना छन त्यतिकै चुनौतिहरु पनि रहेका छन । साथै महामारीले थप चुनौती सिर्जना गरेकोछ । चुनौतीको सामना गर्दै अवसरको सिर्जना गर्न निरन्तर लागि परेका छौं । दुरदराज बस्ती गैरीखान, पातल, साईसन, कसान, पूरनपानी, थपला, बसौटि, गोगन, मलास, सिमलबण्ड, पलगाडी, आदिलाई नगरको अनुभुति दिलाउनु त्यती सहज छैन । हाम्रो प्रयासबाट मलास साईसन गोगनलाई सडक सञ्जालमा जोडिएको छ । नगरपालिकाले ३ वर्षको अवधिमा विकासको क्षेत्रमा नयाँ आयाम थप गरेको छ । नगरपालिकामा यस अवधिमा भण्डै दुई हजारको संख्यामा योजना कार्यान्वयन भएका छन् । नगरपालिकाले १२ वटै वडामा वडा कार्यालय स्थापना गरी सेवा प्रवाह गरि रहेको छ । नगरका सबै वडा सदरमुकाम लाई सडक सञ्जालमा जोड्न विशेष प्राथमीकता दिईएको छ । शिक्षाको चौतर्फी विकासलाई महत्वका साथ लिई कार्यक्रम संचालित गरिएका छन् । परशुराम नगरपालिकालाई सांस्कृतिक पर्यटकीय नगर घोषणा गरिएको छ । सो अनुरूप २०७५ सालमा परशुराम धार्मिक सांस्कृतिक पर्यटकीय महामहोत्सव पनि सम्पन्न भएको छ । परशुराम तिर्थ लगायत सांस्कृतिक धार्मिक महत्वका क्षेत्रको संरक्षण, सम्बर्द्धन र विकासको थालनी गरिएको छ । नगरसभाबाट विभिन्न विधेयकहरु पारित भई ऐन, नियम, कार्यविधि तयार भई कार्यान्वयनमा आएका छन् ।

परशुराम नगरपालिकाको नेतृत्व सम्हालेसंगै नगरवासीको तथा जनप्रतिनिधिहरुको साथ र सहयोगबाट नगरपालिकाको प्रशासनिक एवं सुशासनका क्षेत्रमा उल्लेख्य काम कारवाही भएका छन् । दुई हजारको संख्या भन्दा बढी योजना दक्ष जनशक्तिका अभावका बाबजुद पनि नगरपालिकामा कार्यान्वयनमा आएका छन् । नगरकार्यपालिकाका सदस्य साथीहरु नगरको विकासका लागि दत्त चित्त भएर लागेको अवस्था छ । प्रत्येक वडामा भुगोल र जनसंख्याको आधारमा टोल विकास संस्था गठन भई क्रियाशिल अवस्थामा रहेका छन् । नगरकार्यपालिकाका समितिहरु गठन भई आ- आफ्नो विषयका काम थालनी गरिएको छ । न्यायिक समितिले सम्पादन गर्नुपर्ने कामलाई व्यवस्थित तवरले अगाडि बढाएको छ । न्यायिक समितिकै पहलमा सबै वडाहरुमा वडास्तरीय मेलमिलाप केन्द्रको स्थापना गरिएको छ ।

सबै वडाका वडा समितिहरु चुस्त दुरुस्त अवस्थामा क्रियाशिल रहेका छन् र जनभावना अनुसार काम कारवाही अगाडी बढेका छन् । नगरपालिकाका वार्ड नं. ७, वार्ड नं. १, वार्ड नं. ६ का वडा कार्यालयहरुको आफ्नै भवन बाट सेवा प्रवाह गरि रहेका छन् । वार्ड नं २ , ३, ८, ९, १०, ११ को निर्माण कार्य सम्पन्न भई सकेका छन् भने वडा नं ४, ५ र १२ को भवन निर्माणको प्रक्रिया अगाडी बढेको र आगामी वर्षमा १२ वटै वडा कार्यालयहरुको भवन निर्माण कार्य सम्पन्न भई सेवा प्रवाह हुने जानकारी गराउदछु ।

नगरको आन्तरिक काम कारवाही संगै हाम्रो पहलमा नगरलाई समुन्नत बनाउने अभियानमा महत्वपूर्ण कार्य भएका छन् । त्रिवेणी बहुमुखी क्याम्पस, परशुराम संस्कृत विद्यापीठ आंगीक बनाउने निर्णय भएको छ । श्री सिद्धनाथ मा. वि. जयपुर जोगबुडा र श्री भागेश्वर मा. वि. कटालमा प्राविधिक धार तर्फ पठन पाठन भईरहेको छ । परशुराम तीर्थको विकास गुरुयोजना अनुरूप सहरी विकास विभागको संघीय आयोजना कार्यान्वयन ईकाईबाट विशेष कार्यक्रम लागु गरि निर्माण कार्य प्रारम्भ भएको छ । परशुराम रंग मैदान लालढुंगामा परशुराम कभर्ड हलको निर्माण कार्य भईरहेको छ । जोगबुडा अस्पतालको भौतिक संरचना निर्माण कार्य शुरु भएको छ । रंगुन नदी नियन्त्रण गुरुयोजनाको कार्यक्रम निरन्तर चलिरहेको छ । परशुराम नपा ७ मा खेलकुद मैदान निर्माण, कटाल परिगाउँ परशुरामधाम सडक कालोपत्र, जोगबुडा, सादनी, गैरीखान सडक, गैरीखान - मलास सडक, गैरीखान- साईसौन- पुरनपानी सडक, शीर्ष खोला, कलेना खोला तटबन्धन कार्य, नगरपालिकाको पहलमा संघ सरकार र प्रदेश सरकारबाट निर्माण कार्य थालनी गरिएको छ । डङ्सेरा खोला, सेला खोला, नाउली खोला, जालटुडा खोला, घरेलु खोला, बागखोली मौरी खोला पक्की पुलको निर्माण कार्य चलिरहेको छ भने साँदनी खोला, रंगुन नदीमा पनपा १२ र १ जोड्ने सलौन खजुरानी जोड्ने पुलको टेण्डर प्रक्रिया अगाडी बढी बोलपत्र स्वीकृत समेत भईसकेको छ र सिद्धाथान- सरगौडा पन्तुरा खोला, शिर्ष गाड, खप्पा खोला, साँदनी खोला, काफल गैरा खोला, पातली खोला सडक पुल निर्माणको प्रक्रिया अगाडी बढेको छ । बुडर जोगबुडा सडकको कालोपत्र गर्ने काम शुरु भएको छ । साथै जोगबुडा गाडवादे सडक कालोपत्रे निर्माण कार्य, गाडवादे लिप्नाको टेण्डर प्रक्रिया अगाडी बढेकोछ । महाकाली करिडोरको निर्माण कार्य द्रुत गतिमा भईरहेको छ । तराई पहाडको परम्परागत पैदल बाटोका रुपमा रहेको जोगबुडा- गोगन- चिरकिट्टे सडकको ट्रयाक खोलि उल्लेखनीय काम भएको छ । जिल्ला सदरमुकाम जान आफ्नै जिल्लाको सडक प्रयोग हुने बाटो खुलेको छ । मदन भण्डारी लोकमार्ग मार्फत जोगबुडा शीर्ष, रुपाल सडकको डिपिआर तयार भएको छ । जोगबुडा शीर्ष थपला रुपाल सडक परशुराम नगरपालिकाको सिमाना सम्म ट्रयाक खोल्ने प्रक्रिया चलिरहेको छ । सादनी गैरीखान महेन्द्रनगर सडकलाई नगरपालिकाको वैकल्पिक मार्गका रुपमा स्थापित गरिने छ । सहरी विकास तथा भवन निर्माण विभागबाट नगरपालिकाको पहलमा परशुराम क्षेत्रको बृहत्तर गुरुयोजना निर्माण गरिएको छ । पशुराम नगरपालिकाको आवधिक योजना तथा वस्ती विकास योजना र जोगबुडा साँदनी जमरानी कुर्मुले सडकको विस्तृत योजना बनाउने कार्य चलिरहेको छ ।

नगर सभाका सभाध्यक्ष ज्यू,

परशुराम नगरपालिकाको सन्तुलित विकासका लागि विभिन्न तहमा भएका हाम्रा अभ्यास र प्रयासलाई नगरपालिकाको नीति, कार्यक्रमका रूपमा दस्तावेज तयार पारेको छु। संघ सरकार र प्रदेश सरकारको शर्त अनुदान, समानीकरण अनुदान, विशेष अनुदान, समपुरक अनुदान, नगरपालिकाको आन्तरिक आम्दानी, राजस्व बाँडफाँड, प्रधानमन्त्री स्वरोजगार कार्यक्रम, बहुक्षेत्रीय पोषण कार्यक्रम, विभिन्न सरकारी तथा गैरसरकारी संघ संस्थाहरूका कार्यक्रमहरू सहितको बजेट तयार गरि गरिमामय सभामा आर्थिक वर्ष २०७७/०७८ को नीति, कार्यक्रम तथा बजेट प्रस्तुत गर्दछु।

बजेट तथा योजना तयारीका आधारहरू:

बजेट तथा योजना निर्माण गर्दा नेपालको संविधान २०७२, स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४, पन्ध्रौं योजनाको आधार पत्र, आर्थिक प्रशासन नियमावली २०६४, स्थानीय निकाय श्रोत परिचालन तथा व्यवस्थापन कार्यविधि - २०७४ ले निर्दिष्ट गरेको व्यवस्था, बस्ती, टोल र वडा भेलाका निर्णयहरू, बालमैत्री शासन रणनीति २०६८, फोहरमैला व्यवस्थापन नीति, संघ र प्रदेशबाट प्राप्त मार्ग निर्देशन, मन्त्रालय र नगरपालिका बिच कार्य सम्पादन सम्झौतामा उल्लेखित सुचकहरू, परशुराम नगरपालिकाको नगर सभा र नगरकार्यपालिकाका निर्णयहरू, भवन निर्माण मापदण्ड २०७२, स्थानीय तह निर्देशिका, संघ सरकार र प्रदेश सरकारका अगामी आर्थिक वर्षको लागि तय गरेका नीति एवं कार्यक्रमहरू, बस्ति तहबाट छनौट भई आएका योजना, प्रबुद्ध वर्ग, विषय विशेषज्ञ, समाजसेवी, राजनीतिकर्मी संगको परामर्शका साथै समसामयिक परिस्थितिलाई आधार बनाएको छु।

लक्ष्य :

वर्तमान विषम परिस्थितिको सामाना एवं श्रृजित समस्याहरूको उचित व्यवस्थापन गर्दै समुन्नत, समृद्ध, नमुना, सांस्कृतिक-पर्यटकीय नगर अनुरूपका विकास निर्माण, खाद्य सुरक्षा तथा पोषण युक्त खाद्यपदार्थको सुनिश्चिता, सबै प्रकारका गरिविहरूको अन्त्य, दिगो कृषि प्रवर्धन, सबै उमेर समूहका व्यक्तिका लागि स्वस्थ जीवन सुनिश्चित गर्दै समृद्ध जीवन प्रवर्धन, सबैका लागि समावेशी तथा समतामूलक गुणस्तरीय शिक्षा सुनिश्चित गर्ने र जीवन पर्यन्त सिकाईका अवसरहरू प्रवर्धन, लैंगिक समानता हासिल गर्ने, सबैका लागि दिगो व्यवस्थापनका साथ स्वच्छ पानी र सरसफाईको उपलब्धता सुनिश्चित गर्ने, सबैका लागि कृषिायती, विश्वसनीय, दिगो र आधुनिक उर्जाको पहुँचमा सुनिश्चितता, भरपर्दो, समावेशी र दिगो आर्थिक वृद्धि तथा सबैका लागि पूर्ण र उत्पादन मूलक रोजगारी तथा मर्यादित कामको प्रवर्धन गर्नु यस नीति कार्यक्रम तथा बजेटको मुख्य लक्ष्य रहेको छ।

उद्देश्य :

- समुन्नत, समृद्ध नगर निर्माण गरि प्रत्येक नागरिकलाई स्थानीय सरकारको अनुभूती गराउनु नीति कार्यक्रम तथा बजेटको मुख्य उद्देश्य रहेको छ।
- कोरोना भाइरस कोभिड - १९ को प्रभावबाट नगरवासीलाई सुरक्षित महशुस गराउने।
- बढ्दो वेरोजगारीहरूका लागि विभिन्न प्रक्रियाबाट स्वरोजगारी सिर्जना गर्ने।
- कृषिजन्य उत्पादनहरू बढाई खाद्यान्नमा आत्म निर्भर तरकारी र फलफूल निर्यात गर्न सक्ने नगर बनाउने।
- उपलब्ध श्रोत साधनको लक्षित वर्ग, समुह, स्थान बिषेशमा न्यायोचित वितरण तथा उपयोगको अवसर प्रदान गर्ने।
- दुर दराजका बस्तीलाई विकासको मुल प्रवाहमा ल्याउने।

रणनीति :

- स्रोत अनुमान तथा बजेट सिमा निर्धारण समितिको श्रोत अनुमान, राजस्व परामर्श समितिको राजश्व प्रतिवेदन, योजना तर्जुमा दिगदर्शन अनुसार योजना तथा कार्यक्रमहरूको छनौट, विभिन्न विषयगत समितिहरू तथा कार्यक्रम तर्जुमा समितिबाट आएको सिफारिसमा आधारित भई बजेट, नीति कार्यक्रम तर्जुमा गर्ने रणनीति अवलम्बन गरिएको छ।
- कोभिड- १९ बाट सिर्जित समस्यालाई सम्बोधन हुने एवं उत्पन्न असरहरूलाई न्यूनीकरण गर्दै जनजिवनलाई नियमित गर्ने रणनीति बनाइएको छ।
- विकास निर्माणमा व्यापक जनसहभागिता, उपलब्ध जनशक्तीको अनुभव तथा सिपको सदुपयोग गर्दै पारदर्शी सेवा प्रवाह गरिने रणनीति लिईएको छ।
- नगरलाई प्राप्त अनुदान तथा आन्तरिक श्रोत परिचालन मात्र नभई विकास निर्माणमा राष्ट्रिय स्तरका योजना लागु गराउने, विभिन्न संघ संस्थाहरूलाई विकास निर्माणमा संगसंगै लैजाने रणनीति रहेको छ।

- जनप्रतिनिधिको सहभागीतामा प्रत्येक कार्यक्रमको अनुगमन संयन्त्र तयार गरी प्रभावकारी कार्यान्वयनको सुनिश्चितता गर्ने नीति अवलम्बन गरिने छ । उपभोक्ता समिति गठन प्रक्रियालाई पारदर्शी, जनसहभागीतामूलक बनाई योजना कार्यान्वयन गर्ने रणनीति अवलम्बन गरिएको छ ।

प्राथमीकता :

नीति, कार्यक्रम तथा बजेटको प्राथमीकता देहाय अनुसार रहेको छन ।

- चालू आ.व.मा बजेट विनियोजन भएका र विभिन्न कारणले सम्पन्न हुन नसकेका योजनाहरु ।
- कोभिड -१९ को प्रभावबाट नगरवासीलाई सुरक्षित महशुस गाराउने कार्यक्रमहरु ।
- गरीवि न्युनीकरण, रोजगारी श्रृजना र आय आर्जन वृद्धिमा प्रत्यक्ष योगदान पूर्याउने योजना ।
- क्रमागत, उत्पादनमूलक र छिटो प्रतिफल दिने योजना ।
- आन्तरिक राजश्व वृद्धि र परिचालनमा योगदान पूर्याउने योजना ।
- स्थानीय श्रोत साधन, श्रम, सीप र प्रविधिमा आधारित योजना ।
- जनसहभागीता बढी जूटने योजनाहरु ।
- लैंगिक समानता, समाजिक समावेशीकरणको अभिवृद्धि हुने योजनाहरु ।
- द्विगो विकास, वातावरण संरक्षण र विपद् व्यवस्थापनमा योगदान पूर्याउने योजना ।
- सेवा प्रवाह, सस्थागत विकास र सूशासनमा योगदान पूर्याउने योजना ।
- स्थानीय सस्कृती र पहिचान प्रवर्द्धन हुने योजनाहरु ।
- दूर्गम, पिछडीएका तथा पूर्वाधार विकास कम पूगेका क्षेत्रहरु ।

नीति, कार्यक्रमका विशेषताहरु

- कोरोना भाइरस कोभिड- १९ को प्रभावबाट नगरवासीलाई सुरक्षित महसुस गराउने ।
- बहूदो वेरोजगारीलाई विभिन्न प्रक्रियाबाट स्वरोजगार सिर्जना गर्ने ।
- कृषिजन्य उत्पादन बढाउने जसबाट खाद्यान्नमा आत्म निर्भर तरकारी फलफूल निर्यात गर्न सक्ने नगर बनाउने ।
- विकासका नयाँ सम्भावना पहिल्याई विकासलाई सवैको पहुँच सम्म पुर्याउने ।
- नगरपालिकाको सवै तह, बस्ति, टोल, समुदाय, क्षेत्र, वर्गलाई यथोचित सम्बोधन गरिएको ।
- शिक्षा, स्वास्थ्य, कृषि, विपद् व्यवस्थापन, सांस्कृतिक पर्यटनलाई मुख्य प्राथमीकतामा राखिएको ।
- क्षेत्रफल र जनसंख्याको आधारमा सन्तुलित एवं न्यायोचित रुपमा बजेट विनियोजन गरिएको ।
- दुरदराजका बस्तिलाई नगरको अनुभुती हुने प्रयास गरिएको ।
- विषयगत समितिहरुलाई सक्रिय बनाई सहभागीतात्मक तरिकाबाट नीति कार्यक्रम र बजेट तयारीका चरणहरु सम्पन्न गरिएको ।

नगर सभाका सभाध्यक्ष ज्यू

अव म परशुराम नगरपालिकाले आ. व. २०७७/०७८ मा अवलम्बन गर्ने नीति र तयार पारिएका कार्यक्रम र सोका लागि प्रस्तावित गरेको बजेट सहितका कार्यक्रमहरु विषयगतरुपमा प्रस्तुत गर्न गईरहेको छु ।

(क) सामाजिक विकास समिति तर्फ:

१. शिक्षा :-

- शैक्षिक गुणस्तरका लागि कम विद्यार्थी भएका तथा कम दुरीमा रहेका विद्यालयहरूलाई निर्धारित मापदण्ड बमोजिम मर्ज गरी एकिकरण गरिने छ ।
- विद्यालय शिक्षामा सूचना तथा प्रविधिको प्रयोग तथा पुस्तकालयको विकास गरी गुणस्तरीय शिक्षामा जोड दिइनेछ ।
- विद्यार्थीको सिकाइ उपलब्धिमा बढोत्तरी गरी उत्कृष्ट नतिजाका लागि राम्रा विद्यालयलाई थप प्रोत्साहन गर्नुका अतिरिक्त कार्य सम्पादनमा आधारित मूल्यांकन पद्धतिको विकास गरिनेछ ।
- सामुदायिक विद्यालयको भौतिक सेवा विस्तार तथा शैक्षिक कार्यक्रमलाई अझ बढी प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयनका लागि स्थानीयस्तरमा कार्यरत सबै सरकारी तथा गैर सरकारी संस्था बीचको सहयोग तथा साभेदारी मार्फत गुणस्तर अभिवृद्धि गरिने छ ।
- सिद्धनाथ मा.वि.जयपुर जोगबुडाको प्राविधिक धारको सिभिल ईन्जिनियरिङ र भागेश्वर मा. वि. कटालको प्राविधिक धारको वाली विज्ञानलाई थप व्यवस्थित गरिने छ ।
- विषम परिस्थितिले शिक्षा क्षेत्रमा पारेको प्रभावलाई न्यूनिकरण गर्न सूचना प्रविधिको प्रयोग गरि दूर शिक्षा तथा अनलाईन शिक्षा शिक्षण विधिबाट अध्ययन अध्यापनको व्यवस्था मिलाइने छ ।
- अपाङ्ग, सुस्त मनस्थिति विशेष कक्षा संचालन गरिने छन् ।
- योग शिक्षालाई विशेष प्राथमिकता दिइनेछ र योग शिविरहरू संचालन गरिने छन् ।
- नगर शिक्षा समितिलाई थप प्रभावकारी बनाउदै शिक्षाको चौतर्फी विकासका लागि आवश्यक कार्यक्रम तय गरिने छ ।
- परशुराम आधारभुत विद्यालय परशुराम क्षेत्रमा वेदविद्याश्रमको कक्षा संचालनका लागि पहल गरिने छ ।
- नगरपालिकाका सम्पूर्ण विद्यालयका प्रधानाध्यापकले नगरपालिका समक्ष कार्यसम्पादन करार सम्झौता गर्ने र शिक्षकहरूले प्र. अ. संग करार सम्झौता गर्ने नीति अवलम्बन गरिने छ । जसका लागि आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरिएको छ ।
- शैक्षिक क्रियाकलापलाई उपलब्धीमूलक बनाउन विद्यालय व्यवस्थापन समिति, शिक्षक अभिभावक संघ, शिक्षक कर्मचारीको क्षमता अभिवृद्धिका कार्यक्रम संचालन गरिने छ ।
- भुवनेश्वरी नमुना मा. वि. परिगाउको विद्यालय सुधार गुरुयोजना लागु गरिने छ ।
- विद्यालयको सम्पत्ति अभिलेखिकरण गरिने छ । दर्ता हुन बाँकी जग्गालाई विद्यालयको नाममा दर्ता प्रक्रियाका लागि सम्बन्धित निकायमा पहल गरिने छ ।
- नगर परीक्षा बोर्डको स्थापना गरी परीक्षा प्रणालीलाई व्यवस्थित गरिनेछ ।
- निरन्तर मूल्यांकन प्रणालीलाई थप प्रभावकारी बनाउदै सिकाई उपलब्धी बृद्धिमा विशेष जोड दिइनेछ ।
- कोरोना भाईरस कोभिड - १९ बाट प्रभावित नागरिकहरूका लागि सुरक्षित व्यवस्थापन गर्न अन्य सुरक्षित स्थलहरू नभएकाले प्रत्येक वडामा रहेका विद्यालयहरूमा क्वारेन्टीन स्थल निर्माण गरि प्रयोगमा ल्याईएको तथा कोभिड - १९ को प्रभाव अगामी वर्ष सम्म पनि कायम रहन सक्ने अवस्था देखिएकोले विद्यालय संचालन गरि विद्यार्थीहरूको पठन पाठन प्रकृया र शैक्षिक शत्रमा पर्न सक्ने प्रभाव लाई मध्यनजर गरि वैकल्पिक पठन पाठनका लागि आवश्यक प्रवन्ध मिलाइने छ ।
- नगरप्रमुख छात्रवृत्ति विशेष कार्यक्रम अन्तर्गत सिद्धनाथ मावि जोगबुडामा विज्ञान विषय अध्ययन गरिरहेका १२ छात्र र १२ छात्रालाई दिदै आएको छात्रवृत्ति र विज्ञान संकाय व्यवस्थापन कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- विद्यालयमा महिनावारी हुने उमेर पुगेका किशोरीहरूलाई गुणस्तरीय स्यानीटरीप्याड वितरण गरी विद्यालयलाई छात्रामैत्री, सुरक्षित बनाई छात्राहरूको नियमित उपस्थिति हुने वातावरण तयार गरीनेछ ।
- श्री त्रिवेणी बहुमुखी क्याम्पस जोगबुडामा स्नातकोत्तर तहको पढाई सञ्चालनका लागि पहल गरिनेछ ।
- श्री सिताराम मा वि कुमुल्लेमा नयाँ संकायको पढाई सञ्चालन गर्न पहल गरिनेछ ।
- श्री भागेश्वर मा वि सलौनमा कक्षा १२ सम्मको पढाईका लागि कक्षा संचालन गर्न पहल गरिनेछ ।

२ स्वास्थ्य :-

- जोगबुडा अस्पताल सँगै १०० बेड आईसोलेसन र २०० बेडको क्वारेन्टीन सहितको अस्पताल विशेष भवन निर्माण गरिनेछ । सोका लागि संघ र प्रदेश सँग पहल भईरहेको छ ।
- जोगबुडा अस्पतालको क्षमता अभिवृद्धि गरी चौबिसै घण्टा चिकित्सक सहितको स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्न आवश्यक पहल गरिनेछ । साथै अस्पताल भवन मर्मत सम्भारका लागि बजेट विनियोजन गरिनेछ ।
- कोरोना भाईरस कोभिड १९ लाई मध्यनजर गरी प्रत्येक वडामा १०० जनालाई क्वारेन्टीनमा राख्ने क्षमताको सुरक्षित आवास भवन पहिचान एवं निर्माणका लागि पहल गरिने छ ।
- गुणस्तरीय आधारभुत स्वास्थ्य सेवाका लागि १० शैयाको आधारभुत अस्पतालको स्थापनाका लागि पहल गरिनेछ ।

- अस्पताल संचालन गर्ने निजी तथा सामुदायिक संस्थाहरूलाई प्रोत्साहन गरिनेछ ।
- जोगबुढा अस्पताल, साँदनी स्वास्थ्य चौकी र शिर्ष स्वास्थ्य केन्द्र परिगाँउको स्तरउन्नती सँगै वाँकी वडाहरूमा आधारभुत स्वास्थ्य केन्द्रहरू निर्माण गरि संचालनमा ल्याईने छन् ।
- स्थानीय वर्थिङ सेन्टर, गाउँघर क्लिनिकको क्षमता अभिवृद्धी गर्न र व्यवस्थापनका लागि बजेट विनियोजन गरिएकोछ ।
- यस नगरपालिकामा १५ शैयाको आयुर्वेदिक चिकित्सालय स्थापनाका लागि सम्बन्धित निकायमा पहल गरिने छ ।
- नेपाल सरकारको मिति २०७४/१०/२६ को निर्णयानुसार घोषणा भएको ५० शैयाको जोगबुढा अस्पताल कार्यान्वयनका लागि विशेष पहल गरिनेछ ।
- यस परशुराम नगरपालिकामा सूनौला हजार दिनका महिला, बालबालिकाको स्वास्थ्यलाई मध्यनजर गर्दै पोषण सम्बन्धि कार्यक्रमलाई अझै प्रभावकारी बनाईने छ ।
- परशुराम नगरपालिकामा योग साधना केन्द्र स्थापनाका लागि आवश्यक पहल गरिने छ ।
- नगरपालिकामा एम्बुलेन्सको थप व्यवस्थाका लागि भारतीय राजदुतावासमा प्रस्तावना पेस गरी मांगका लागि विशेष पहल गरिनेछ ।
- यस नगरपालिकामा बसी आफ्नो जीवनमा सामाजिक विकासमा उच्चतम् योगदान पुर्याउने ज्येष्ठ नागरिकहरूलाई सम्मान गरिनेछ ।
- नगरपालिकामा छुट्टै शव वाहनको व्यवस्था गरिनेछ ।

३. खानेपानी/सरसफाई :-

- **सफा घर सुन्दर नगर** को अवधारण अनुरूप पुर्ण सरसफाई युक्त नगर घोषणा गर्न पूर्ण सरसफाई रणनीति तयार गरी लागु गरिने छ ।
- नगरपालिका क्षेत्रभित्रका खानेपानीको समस्या रहेका गाउँ बस्तीहरूमा आवश्यकता र सम्भावनाका आधारमा खानेपानी योजना सञ्चालन गरिने छन ।
- भूमिगत जलस्रोतबाट खानेपानी र सिंचाईको उपयोगका लागि नीति तर्जुमा गरी लागु गरिने छ ।
- ग्रामीण जलस्रोत व्यवस्थापन परियोजना (RVWRMP) संगको सहकार्यमा नगरभित्रका खानेपानी एवं सिंचाइका संरचना निर्माण, सुधार तथा स्तरोन्नती र दिगो जीविकोपार्जनका कार्यक्रमहरू प्रभावकारी रुपमा संचालन गरिने छन् । जसका लागि आवश्यक सम्पुर्ण कोषको व्यवस्था गरिएको छ ।

५. धार्मिक तथा सांस्कृतिक :-

- सांस्कृतिक पर्यटकीय क्षेत्र परशुराम क्षेत्रको विकास गुरु योजना लाई प्रभावकारी रुपमा लागु गरिने छ ।
- परशुराम ५ बाडघाटमा व्यवस्थित शवदाह गृह निर्माणका लागि आवश्यक पहल गरिनेछ ।
- परशुराम नगरपालिका वार्ड नं. ५ को परशुराम धाम, १२ को सिद्धनाथ मन्दिर तथा ६ स्थीत शिव लिङ्गहरू र पनपा ७ सिद्धगुफा, भिलमिला ताल, पनपा २ भागेश्वर, पनपा ३ पलगडी खिट्केश्वर, सिद्धनाथ, वैजनाथ, समैजी, कालीसैनी, कैलपाल लगायत अन्य धार्मिक स्थलहरूलाई जोड्ने गरि एउटा धार्मिक सर्किटको स्थापनाका लागि आवश्यक पहल गरिनेछ ।
- पनपा ६ सिमलखेतन देखि पश्चिम महाकाली नदी सम्मको क्षेत्रमा परशुराम तीर्थ संग सम्बन्धित धार्मिक सांस्कृतिक संरचना निर्माण गरिने छन् ।
- पनपा ९ को त्रिशुले मन्दिर, शिव पार्वती मन्दिर, पनपा १२ को शैलेस मन्दिर, पनपा ६ को पत्रेस मन्दिर, पनपा ८ को वैजनाथ मन्दिर, पनपा ७ को सिद्धनाथ मन्दिर, पनपा ३ का लाटाछडी मन्दिर, पनपा ४ को समैजी मन्दिर, पनपा ५ को रेणुका मन्दिर, पनपा २ को समैजी मन्दिर, कालीसैनी मन्दिर, पनपा ११ को पलगडी, नागढुंगा, कालभैरव मन्दिर पलगडी, वैजनाथ मन्दिर सलेता, दुर्गाभगवती मन्दिर सलेता, सिद्धभगवती मन्दिर पातल, पनपा १० सिसमजाला र कौछाडीको शिवमन्दिर, रामजानकी मन्दिर, वैजनाथ मन्दिर कुमुल्ले, भागेश्वर मन्दिर जजोला निर्माणका लागि सम्बन्धित निकायमा पहल गरिने छ ।

६. सामाजिक सुरक्षा :-

- प.न.पा.को वार्ड नं. ५ परशुरामधामा असहाय वृद्ध/वृद्धाका लागि वृद्धाश्रम र अनाथ बालबालिकाका लागि अनाथालय निर्माणका लागि विशेष पहल गरिनेछ । ज्येष्ठ नागरिकका लागि मनोरञ्जन केन्द्रको व्यवस्था गर्न पहल गरिने छ ।
- असहाय महिलाका लागि सेफ हाउसको निर्माण गर्न विशेष पहल गरिनेछ ।

- लैङ्गिक उत्पिडन, जातिय छुवाछुत, बाल विवाह, घरेलु हिंसा जस्ता सामाजिक कु-संस्कारहरु नियन्त्रणका कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिने छ ।
- शहिद, बेपत्ता तथा द्वन्द्व पिडित परिवारका लागि परिचय पत्रका आधारमा विशेष प्रोत्साहन कार्यक्रम ल्याइने छ ।
- बैकिङ प्रणाली मार्फत बैकहरु संग समन्वय गरी सम्बन्धित वडामै गयर सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण गरीनेछ ।

७. युवा तथा खेलकुद :-

- परशुराम रंगमैदानलाई राष्ट्रिय स्तरको खेल मैदानका रुपमा विकास गरिनेछ ।
- नगर प्रमुख रनिङ शिल्ड (मेयर कप) प्रतियोगिताको आयोजना गरिनेछ जसमा भलिबल, क्रिकेट, कराते, तेक्वान्दो, एथलेटिक्स लगायत खेलमा प्रतिस्पर्धा गराईने र नगर उप प्रमुख महिला भलिबल लगायतका खेलमा प्रतिस्पर्धा गराई खेल क्षेत्रलाई प्रोत्साहन गर्ने साथै राष्ट्रिय अन्तराष्ट्रिय खेलमा सामेल हुने खेलाडीलाई प्रोत्साहन गरिनेछ ।
- नगरपालिकाबाट युवा लक्षित विभिन्न खेलकुद प्रतियोगिता आयोजना गरिने छन ।
- नगरपालिकामा युवा सूचना केन्द्र स्थापना गरिनेछ ।
- प्रत्येक वडामा खेलमैदानको अवधारणा अनुसार खेलमैदान निर्माण गरिने छन् ।
- खेलकुद विकासका लागि कार्यविधि अनुसार मुख्य प्रशिक्षकहरु नियुक्त गरी प्रशिक्षण कार्यको थालनी गरिनेछ ।
- खेलकुदलाई विद्यालय तहबाटै विकास गर्नका लागि विद्यालयमा अतिरिक्त क्रियाकलापहरु लाई थप व्यवस्थित बनाउनका लागि पहल गरिने छ ।
- राष्ट्रिय अन्तराष्ट्रिय महत्वका प्रतिभावान खेलाडि लाई सम्मान तथा आवश्यक सहयोग गरिने छ ।

यस क्षेत्र संग सम्बन्धित कार्यक्रमहरु कार्यान्वयन गर्न आगामी आ.व.मा रु. २९,८४,५२,९२८ । (अक्षरुपी उनन्तीस करोड चौरासी लाख वाउन्न हजार नौ सय अष्टाइस मात्र) बजेट प्रस्ताव गरिएको छ ।

(ख) आर्थिक विकास समिति तर्फ:

८. कृषि/भुमिसुधार तथा पशुपालन:

- विदेशबाट घर फर्किएका बेरोजगार युवाहरुलाई समेटी बनेका कृषक समुहको प्रस्तावना अनुसार नगरपालिकाको एक बस्तिमा एक उत्पादन कार्यक्रम लागु गरिनेछ ।
- अर्थतन्त्रको भरपर्दो आधारको रुपमा रहेको कृषि क्षेत्रमा कोरोना महामारीको कारणबाट उत्पन्न भएको चुनौती र अवसरलाई सम्बोधन गर्न कृषिमा श्रम परिचालन, कृषि कार्यको व्यावसायीकरण गरी काम र रोजगारी सिर्जना गरिनेछ ।
- प्रधानमन्त्री कृषि आधुनीकरण, धान बलक र आलु सुपरजोनलाई विशेष प्राथमीकताका साथ लागु गरिने छ ।
- मत्स्य विकासका लागि मत्स्य उत्पादन पोखरी निर्माणलाई विशेष प्राथमीकता दिईनेछ र सो अनुरूप कार्यक्रम लागु गरिने छन् ।
- सहकारी खेतीलाई प्रोत्साहन गरी सहकारी मार्फत स्वरोजगार मुलक खेती व्यावसायका लागी प्रोत्साहन गरिनेछ ।
- भु-उपयोग गुरुयोजना निर्माण गरी प्राकृतिक स्रोतको दिगो बहुउपयोग गरिनेछ ।
- नेपाल बैंक लिमिटेड संग युवा स्वरोजगार कार्यक्रमका लागि नगरपालिकाको सिफारिसमा सहूलियत र विना धितोमा कृषि उत्पादन, पशुपालन र लघु उद्योग र व्यवसाय संचालनका लागि ऋणको व्यवस्था मिलाईनेछ ।
- नापि र मालपोत कार्यालय अविलम्ब स्थापनाका लागि सम्बद्ध निकायमा पहल गरिने छ ।
- कृषिको आधुनिकीकरण, व्यावसायिकीकरण तथा बजारीकरणका लागि साप्ताहिक कृषि हाटवजारको विकास, बेमौसमि तरकारी, फलफुल उत्पादन तथा भण्डार जस्ता उत्पादन र उत्पादकत्व बृद्धि गरी किसानको आय स्तर सुधार गर्ने कार्यक्रम र कृषिका लागि साना सिंचाई कार्यक्रम मुख्यमन्त्रि कृषि कार्यक्रम मार्फत संचालन गरिने छन् ।
- संघ र प्रदेश सरकारको प्राविधिक सहयोगमा १२ वटै वडाहरुमा नमुना चक्लावन्दीमा आधारित नमुना कृषि कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ ।
- संघ र प्रदेश सरकारको प्राविधिक सहयोगमा नगर भित्रका किसानहरुलाई दर्ता प्रकृत्यामा आवद्ध गरि वर्गिकरणको आधारमा किसान परिचय पत्र वितरण गरिने छ ।
- उत्पादनमा भूमीको समस्या समाधान गर्न भूमी बैंक स्थापना गरि उत्पादन बढाईने छ ।
- कृषक सहकारी तथा कृषक समूहको प्रस्तावनाको आधारमा साना सिंचाई, प्लाष्टिक पोखरी, थोपा सिंचाई निर्माण गरिने छन् र कृषि यान्त्रिकरण अनुदानको लागि पहल गरिनेछ ।
- कृषि उत्पादनलाई प्रोत्साहन गर्नका लागि कृषि पकेटमा अवद्ध भई उत्कृष्ट कृषि उत्पादन गर्ने पकेट भित्रका कृषकहरु लाई सम्मान गरिने छ ।

- यस नगरपालिकाका विभिन्न ठाउँहरूको माटो पहिचान एवं परिक्षण गरि माटो सुहाउदो कृषि तथा पशुपालनलाई प्रवर्द्धन गर्न कार्यक्रम तय गरि सञ्चालनमा ल्याईनेछ ।
- परशुराम नगरपालिकालाई खाद्यान्नमा आत्मनिर्भर र फलफूल, तरकारी, तेलहन, दलहन वस्तुको निर्यात गर्न सक्ने गरी कृषि उत्पादन क्षमता बृद्धि गर्नका लागि विशेष कार्यक्रम संचालन गरिने छ ।
- परशुराम नगरपालिकामा शित भण्डार (Cold Store) स्थापनाका लागि सम्बन्धित निकायमा पहल गरिने छ ।
- लोपोन्मुख विउ विजन संरक्षण एवं प्रवर्द्धनका लागि विउ बैकलाई सक्रिय पारिने र नयाँ स्थापनाका लागि पहल गरिने छ ।
- कृषिलाई आधुनीकिकरण गर्दै रोजगारीको मुख्य क्षेत्र बनाइने छ । महामारीबाट सिर्जित वेरोजगारी समस्यालाई कृषि पेशा मार्फत स्वरोजगारको क्षेत्रलाई फराकिलो पारिने छ जसका लागि वर्षौं देखि बाँझो रहेको जमिनको प्रयोग बगर खेती लगायत अन्य वैकल्पिक व्यवसायिक खेतीलाई विशेष प्रोत्साहन दिईनेछ ।
- नगरपालिकाका मुख्य बजार क्षेत्रहरूमा व्यवस्थित पशु वधशाला स्थापना गरिनेछन् ।
- नगरपालिकाको वार्ड नं ११ को चुरे क्षेत्रलाई र पनपा २ लाई फलफूल तथा पशुपालन पकेट क्षेत्रको रूपमा विकास गरिनेछ ।
- एक वडा एक प्राविधिकको अवधारणा अनुसार कृषि पशुका प्राविधिक कर्मचारीहरूको व्यवस्थापनका लागि पहल गरिनेछ ।

९. निजिक्षेत्र र लगानी वातावरण :-

- जोगबुडा उद्योग बाणिज्य संघ र भित्रि मधेश निर्माण व्यवसायी संघको भवन निर्माण कार्यलाई निरन्तरता दिईनेछ ।
- परशुराम नगरपालिका वार्ड नं १२ मा उद्योग ग्राम स्थापना गरिनेछ ।
- प.न.पा. भित्र वाह्य लगानी आकर्षित गर्न लगानी मैत्री वातावरण सिर्जना गरी बाह्य लगानी भित्र्याइने छ ।
- IEA/EIA भएका ठाउँहरूमा क्रसर उद्योग लगायत अन्य सहमील, मील, फर्नीचर उद्योग, इटा उद्योग, लगायत विविध उद्योग स्थापना गर्ने उद्योगीका लागि विशेष प्रोत्साहनको व्यवस्था मिलाईने छ ।
- सडक यातयात क्षेत्रमा रहेका खाना खाजा नास्ता पसलहरूलाई थप व्यवस्थित गरी सुरक्षित एवं सरसफाइयुक्त प्रवन्धका लागि होटेलव्यवसायीहरूलाई प्रोत्साहन गरिनेछ ।

१०. सहकारी तथा गरिवी निवारण :-

- नगर सहकारी ऐनलाई प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गरी सहकारी संस्थाहरूको दर्ता, नीयमन र व्यवस्थापनको उचित प्रवन्ध मिलाईने छ ।
- सहकारी नियमावली तर्जुमा गरि कार्यान्वयनमा ल्याईने छ ।
- सहकारी संस्थाहरूको क्षमता अभिवृद्धि, समुदायमा वित्तिय साक्षरता, विभिन्न प्रकारका समूहहरूको एकिकरण र सहकारीकरण जस्ता कार्यक्रमहरू लागु गरिने छन् ।
- नगर भित्रका सहकारी संस्थाहरूमा कोपोमिस सूचना प्रणाली लागु गर्न पहल गरिने छ ।
- नगरपालिका क्षेत्र भित्र भएका सहकारीहरूको लगत तयार गरिनेछ, सहकारीको मापदण्ड निर्धारण गरिनेछ । साथै निस्कृय सहकारीलाई सकृय पार्ने, समायोजन गर्ने र व्यवस्थित गरि गतिशील रूपमा सञ्चालित संस्था मार्फत गरिवी न्युनिकरण, दिगो जिविकोपार्जन सहकारी खेती जस्ता कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिने छन ।
- सहकारी संस्था मार्फत विभिन्न वित्तिय निकायको लगानी नगर क्षेत्रमा भित्रयाई स्वरोजगार सिर्जना गरिने छ ।
- गरिवी निवारण कोष द्वारा निर्मित सामुदायिक संस्थाहरूलाई सहकारीमा आवद्ध गर्ने र निस्कृय अवस्थामा रहेको गरिवी निवारण कोषको रकमको लगत कायम गरि उक्त रकम लाई भौतिक पुर्वाधार निर्माण कार्यमा लगाउन उत्प्रेरित गरिने छ ।
- नगरक्षेत्रमा सञ्चालित सुपथ मूल्यका सहकारी पसलहरूको पुनरावलोकन गरी सुपथ मूल्यका पसल संचालन गर्न आवश्यक व्यवस्थाका लागि पहल गरिने छ ।
- सहकारी संस्थाहरूकै साभेदारीमा सहकारी संस्थाको क्षमता अभिवृद्धि, लेखा व्यवस्थापन, अवलोकन भ्रमण जस्ता कार्यक्रम संचालन गरिने छन् ।

११. पर्यटन विकास तथा पुरातात्विक क्षेत्र:

- हिन्दुहरुको आस्थाको केन्द्र सांस्कृतिक पर्यटकीय क्षेत्र परशुराम तिर्थलाई सांस्कृतिक धार्मिक पर्यटकीय क्षेत्र अनुरूपका संरचनाहरु निर्माण गरिने छन् ।
- भागेश्वर धुरा, सिद्धगुफा, पुनपुना शैलेस, शिद्वनाथ मन्दिर, खिट्केश्वर मन्दिर, समैजी मन्दिर हरुलाई धार्मिक पर्यटनको परिपथमा जोडीने छ ।
- पुरातात्वीक महत्वका पिपलकोट, नडरकोट, खुदाकोट, चाईकोट, लुलकोट, आदि स्थलहरुको अन्वेषण अनुसन्धान गरी तथा भीमकुण्ड बसनेटा धनाडी ताल संरक्षण गरी पर्यटकिय स्थलको रुपमा विकास गरीने छ ।
- प.न.पा. ३ को एकै ढुङ्गामा अवस्थित बाईस ओखल, पनपा ११ को पलगढी नागढुंगा र परशुराम नगरपालिका वार्ड नं. १ को बोडाताल लाई संरक्षण गरी पर्यटकीय गन्तव्य स्थलको रुपमा विकास गर्न पहल गरिनेछ ।
- स्थानिय चाडपर्व (गौरा, मारुनी नाच, रोधी घर, तिज, मकर सक्रान्ती, रनपुतला, विसु, ओल्के, आदी) को संरक्षण सम्बर्धनका लागि व्यवस्था मिलाईने छ ।
- परशुराम नगरपालिकामा हवाई यातायातको व्यवस्थापनका लागि हवाई मैदान र हेलिप्याड निर्माणका लागि सम्बन्धित निकायमा पहल गरिनेछ ।
- पर्यटन प्रवर्धनका लागि होम स्टे (घरवास) को व्यवस्थापन गरिने छ ।

यस क्षेत्र संग सम्बन्धित कार्यक्रमहरु कार्यान्वयन गर्न आगामी आ.व.मा रु. २,७३,३५,२८६ -अक्षरुपी दुई करोड तृहत्तर लाख पैतीस हजार दुई सय छयासी मात्र) बजेट प्रस्ताव गरिएको छ ।

(ग) पूर्वाधार विकास समिति तर्फ:

१२. सिचाई :-

- जलउपयोग गुरुयोजना तयार गरी सिचाई योग्य जमिनलाई सिचाई गर्नका लागि सामाजिक परिचालनको माध्यमबाट जलउपभोक्ता समिति गठन एवं परिचालन गरि सिंचाई योजनाहरुको दिगोपना, मुल संरक्षण र कृषि पकेटको आधारमा व्यवसायिक खेतीका लागि विशेष कार्यक्रम लागु गरिनेछ ।
- पोखरि सिचाई, लिफ्ट सिचाई, थोपा सिचाई, प्लाष्टिक पोखरि सिचाई, स्प्रिङ्कलर सिचाई जस्ता बैकल्पिक सिचाईका मध्यमबाट सिंचित जग्गाको क्षेत्रफल वृद्धि गरि कृषि उत्पादकत्व वढाउन विशेष कार्यक्रम लागु गरिनेछ ।
- परशुराम नगरको गौरवका रुपमा रहेका परिगाउँ, अपर परिगाउँ, शिर्ष, सादनी, सलेता, रंगुन-पन्तुरा, कलेना-सलौन, सालघाडी, राउटे कुलो लामिगडा, घुम्टीगडा सिचाई, सिद्धाथान सिचाई, लामीजाला तुलाभाडी सिचाई योजना, सहरगौडा ठन्नजाला सिमलखेत सिचाई योजना जस्ता सिचाई योजनाहरुलाई थप व्यवस्थित गरिनेछ ।
- साना सिचाई योजनाहरु आवश्यकता र सम्भाव्यताका आधारमा लागु गरिनेछन् ।

१३. यातायात :-

- भित्रि चक्रपथका रुपमा जोगबुडा गाईबाधे जमरानी साँदनी तातापानी, कुणा, परशुरामधाम कटाल, सलौन, आमपानी, जोगबुडा चक्रपथ निर्माण गर्न सम्बद्ध निकायमा पहल गरिने छ ।
- जोगबुडा, सलौन र चिरकिट्टे डडेल्धुरा सडकको स्तरोन्नतीका लागि विशेष पहल गरिनेछ ।
- कुयापानी, शैलेस लिंगा सरगौडा सडकको ट्याक खोलिने र शैलेस मन्दिर निर्माण गरिनेछ ।
- पन्तुरा पुल - पन्तुरा वजार पछाडी- बुडल टोल- गुनमारे हुँदै सिद्धाथान सडकको ट्याक खोलिने छ ।
- पनपा ११ र पनपा २ यस नपाका दुर्गम बडाहरु भएकोमा सो बडाहरुमा सडक निर्माणका लागि विशेष पहल गरिनेछ । ती बडाहरुमा सडक खण्ड बमोजिम बजेट व्यवस्थाका लागि पहल गरिने छ ।
- पुरानोथाना देखि रंगुन पुल र सिद्धाथान देखि पन्तुरा खोला सम्मको सडक चौडा र स्तर सुधार लागि पहल गरिनेछ ।
- द्वारीकाचोक, त्रिवेणी क्याम्पस, हुँदै पन्तुरा गाईबाधे सडक कालोपत्रे गर्नका लागि विशेष पहल गरिनेछ ।
- कटाल परशुराम धार्मिक पर्यटकीय सडकलाई कालोपत्रे सम्पन्न हुने क्रममा रहेको एवं बहादुरे,परिगाँउ वस्ती हुँदै रेणुका मन्दिर सम्मको सडक खण्ड स्तरोन्नतीका लागि प्रदेश सरकारलाई विशेष अनुरोध गरिनेछ ।
- नगर यातायात सेवा सञ्चालनका लागि पहल गरिने छ ।
- सिमल्टा, असुरानी कृषि सडकका लागि पहल गरिनेछ ।
- जोगबुडा, कटाल, रातामाटी, शिर्ष सडकको ट्याक खोल्नका लागि पहल गरिनेछ ।

- बुडर जागबुडा दैजी सडक, जोगबुडा सादनी सडक, जोगबुडा शिर्ष सडक, जोगबुडा सलौन गोगन सडक, जोगबुडा गाईबाँधे सलेता सिमलबण्ड सडक, परशुराम शहरी सडक लगायत परशुराम नगरपालिका क्षेत्र भित्रका विभिन्न सडकहरूको क्षेत्रमा पर्ने रुख हटाउनका लागि सम्बन्धित निकायमा पहल गरिने छ ।
- परशुराम नगरपालिकाको नवनिर्मित भवन देखि कैनपानी हुँदै रंगुन पुल सम्म शाखा सडकको निर्माणका लागि पहल गरिनेछ ।
- नगरपालिका भित्र संचालित यातायात सेवालाई व्यवस्थित बनाउन यातायात कार्यविधि बनाई लागु गरिने छ ।
- परशुराम नगरपालिका भित्र मापदण्ड पुगेर बनाईएका सडकहरूमा पर्ने दर्ता प्रमाण पूर्जा भएको जमिनको मुआब्जाका लागि पहल गरिनेछ ।
- जोगबुडा शिर्ष थपला रूपाल सडकलाई रूपालको सीमाना सम्म जोड्ने कार्य सम्पन्न गरिने छ ।
- महाकाली करिडोर (ब्रह्मदेव देखी दार्चुलाको टिडकर सम्म जोड्ने सडक) निर्माण कार्य संचालन भईसकेको हुँदा थप बजेटका लागि संघीय सरकार संग विशेष पहल गरिनेछ ।
- मदन भण्डारी लोकमार्ग (शान्तिनगर भापा देखि रूपाल सम्म) अन्तर्गत पर्ने यस नगरपालिकाको क्षेत्र भित्रको सडक खण्डको काम सञ्चालनको लागि सम्बन्धित निकायमा पहल गरिनेछ ।
- दैजि-जोगबुडा-बुडर सडकलाई रणनीतिक सडक सञ्जालमा समावेश गरी परशुराम राजमार्ग घोषणा गराउन पहल गरिनेछ । साथै बुडर देखि जोगबुडा खण्डको सडक स्तरोन्नती कालो पत्रेको काम भइरहेको र जोगबुडा देखि लिप्ना खण्डको स्तरोन्नती र कालोपत्रेका लागि टेण्डर प्रकृया अगाडी बढी सकेको छ ।
- महाकाली नदीमा पक्की पुल निर्माणका लागि आवश्यक पहल गरिने छ, पुल निर्माण सँगै सुदूरपश्चिमको महत्वपूर्ण नाकाको रूपमा विकासका लागि पहल गरिने छ ।
- पनपा ११ को लिउडे हुँदै मणिकाधाम जोड्ने कञ्चनपुर सीमा सडक निर्माणका लागि पहल गरिनेछ ।
- पनपा १० को जोजला सालघाडी जोड्ने सडक पुल, पनपा ११ को सलेता पातली जोड्ने र साँघुरे खोलामा सिमलबण्ड जोड्ने सडक पुल निर्माणका लागि सम्बन्धित निकायमा पहल गरिनेछ ।
- नगरक्षेत्रभित्रका अति आवश्यकीय स्थानमा भोलुंगे पुल एवं सडक पुल निर्माणका लागि सम्बन्धीत निकायमा पहल गरिनेछ ।

नगर सभाका सभाध्यक्ष ज्यू,

१४. विद्युत तथा बैकल्पिक उर्जा :-

- विद्युत सब स्टेशनका लागि खैरानी जलामा जग्गा उपलब्ध गराउने निर्णय भई सकेकोले सब स्टेशन स्थापनाका लागि पहल गरिनेछ ।
- नगर क्षेत्र भित्र विद्युत सेवा नपुगेका गाँउबस्तिहरूमा विद्युत सेवा विस्तारका लागि आवश्यक पहल गरिने छ ।
- प.न.पा. ९ को गाईबाधे, थापाथली, नाउला, पनपा १२ को आमपानी, तुलाभाडी, कैनपानी, पनपा ५ को परशुरामधाम र टाउन, पनपा ६ कुणा, तातापानी, पनपा ७ साँदनी चौराहा, पनपा ३ को पुतलीबजार, पनपा २ को बसौटी, पनपा १० को जजोला, कुमुल्ले, ठकानीमा सौर्य सडक बत्ती जडान तथा बिस्तार गरिनेछ ।
- बायोग्यास जडान गर्ने व्यक्ति वा परिवारलाई बैकल्पिक उर्जा प्रोत्साहन वाफत प्रति परिवार पाँच हजार प्रोत्साहन रकम उपलब्ध गराईने कार्यक्रम लाई निरन्तरता दिईनेछ ।
- नगरपालिका भरी बैकल्पिक उर्जालाई प्राथमीकताका साथ व्यवस्थापन गरिने छ । सुधारिएको चुलो, गोबर ग्यासको विशेष व्यवस्था गरिने छ ।
- उज्यालो नगर कार्यक्रम अनुसार विद्युत सेवा नपुगेका बस्तिहरूमा सौर्यबत्ति जडानलाई प्रोत्साहित गरिने छ ।
- शिर्ष-कटाल सिँचाई आयोजना र पनपा २ को खसेरखाटा लघुजलविद्युत योजनाबाट जलविद्युत उत्पादनका लागि सम्बन्धित निकायमा विशेष पहल गरिनेछ ।
- समय समयमा विद्युत सेवा अवरुद्ध भईरहने अवस्थाले श्रृजित समस्याबाट मुक्त हुन बुडर देखि जोगबुडा सम्मको विद्युत लाईन, हाई स्टेन्सन लाईनमा रहेका पोलहरू उपयुक्त नभएकाले टावर प्रकृतिका स्तरीय पोल व्यवस्थापन र विद्युत लाईनको IEA गरी अवरुद्ध भईरहने लाईन लाई व्यवस्थित गर्न सम्बद्ध निकायमा पहल गरिने छ । विद्युत लाईन विस्तार, मर्मत, रोड साईड बाट पोल हटाउन र विद्युत लाईन भित्र परेका रुख विरुवा हटाउन विशेष पहल गरिने छ । साथै अब ५ वर्ष भित्र अध्यारो मुक्त नगरपालिका घोषणाका लागि विशेष पहल गरिने छ ।

१५. नदी नियन्त्रण र तटबन्ध :-

- रंगुन नदी नियन्त्रण गुरुयोजना लाई थप क्षेत्रमा बिस्तार गर्दै रंगुन जलाधार भित्रका अन्य खहरे खोलाहरु समेतको तटबन्धको कार्य गरिने छ ।
- परशुराम नगरपालिका वार्ड नं ०५ को रेणुका मन्दिर देखी वार्ड नं. ६ कराली सिसमभाला सम्मको महाकाली नदीमा तटबन्ध निर्माणका लागि विशेष पहल गरिने छ ।
- रंगुन, शिर्ष गाड, पन्तुरा, साँदनी, कलेना र महाकाली जलाधार क्षेत्रका नदी, खोला तथा खहरे नियन्त्रणका लागि विशेष कार्यक्रम लागु गर्न पहल गरिनेछ ।
- परशुराम नगरपालिकाको रातामाटी खहरे निकास, प.न.पा. ४ लटेरोडा खहरे नियन्त्रण प.न.पा.४, गोजा खोला, प.न.पा.५ ऐडीवान, लामाखाली, भेरीकोट, अस्पताल खहरे खोला नियन्त्रण प.न.पा. १२ लगायतका खहरेहरुको नियन्त्रण का लागि विशेष पहल गरिनेछ ।
- खहरे खोला नियन्त्रण र चुरे संरक्षणका लागि वायो ईन्जिनियरिड प्रविधिमा जोड दिईने छ ।
- महाकाली तटबन्ध, जनताको तटबन्धन कार्यलाई यस क्षेत्रमा लागु गर्न विशेष पहल गरिनेछ ।

१६. सुचना तथा सञ्चार प्रविधि :-

- कार्यालयका सम्पूर्ण कामहरु विद्युतिय प्रणाली मार्फत सम्पादन गरिने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
- यस नगरपालिका भरिका सम्पूर्ण गतिविधिहरु, योजना तथा कार्यक्रमहरु, ऐन नियम तथा कानुनहरु, स्थानीय राजपत्र तथा अन्य अभिलेखहरु बारे आवश्यक सुचना समयमै उपलब्ध गराउन सुचना केन्द्रको स्थापनाका लागि विशेष पहल गरिनेछ ।
- प्रत्येक वडा कार्यालयहरुमा अनिवार्य रुपमा टेलिफोन सेवा र द्रुत गतीको ईन्टरनेट सेवा सञ्चालनका लागि आवश्यक पहल गरिनेछ ।
- कार्य सम्पादनमा सुचना तथा सञ्चार प्रविधिको अधिकतम प्रयोगका लागि कर्मचारी तथा पदाधिकारीहरुको क्षमता अभिवृद्धिका तालिमहरुको आयोजना गरिनेछ ।
- पनपा २ को उपयुक्त स्थानमा नेपाल टेलिकमको टावर स्थापनाका लागि सम्बन्धीत निकायमा पहल गरिनेछ ।

१७. शहर तथा बस्ती विकास :-

- नगरविकास कोषको सहकार्यमा व्यवस्थित शहर निर्माणको प्रक्रिया थालनी गरिनुका साथै सुविधा युक्त व्यापार व्यवसायका सटर निर्माण साथै सुपर मार्केट निर्माण गरिनेछ ।
- पनपा १२ मा तरकारी, फलफूल बजार निर्माण गरिने छ, जसको भौतिक निर्माणका लागि नगर विकास कोषलाई अनुरोध गरी आवश्यक व्यवस्थापन गरिने छ ।
- पनपा १२ मा नगरको आन्तरिक र बाह्य यातायात व्यवस्थापनका लागि व्यवस्थित बसपार्क निर्माण गरिने छ ।
- साना सहर निर्माणका चरणमा परशुराम साना सहर विकास गुरु योजना निर्माण गरी लागु गरिनेछ ।
- बाढी पिडित पुनःस्थापित बस्ती परशुराम नगरपालिका ४, ५ र ६ मा व्यवस्थित रुपले विकास गर्नका लागि सम्बन्धित निकायमा अविलम्ब पहल गरिने छ ।
- एक नगर एक उद्यान निर्माणको अवधारणा अनुसार प.न.पा. १२ मा परशुराम सार्वजनिक पार्क निर्माणको कार्यलाई प्राथमिकता दिईने छ ।
- परशुराम नगरपालिकामा सघन सहरी विकास कार्यक्रम लागु गर्न विशेष पहल गरिनेछ ।
- परशुराम नगरपालिकामा एकिकृत बस्ति विकास कार्यक्रम एवं सुरक्षित नागरिक आवास कार्यक्रमलाई प्रभावकारी रुपमा कार्यान्वयन गर्न पहल गरिने छ ।
- नगर सभा हलको निर्माणका लागि प्रक्रिया थालनी गरिने छ ।

यस क्षेत्र संग सम्बन्धित कार्यक्रमहरु कार्यान्वयन गर्न आगामी आ.व.मा रु. १४,८३,३५,३३५ । -अक्षरुपी चौद्ध करोड त्रियासी लाख पैतीस हजार तीन सय पैतीस मात्र) बजेट प्रस्ताव गरिएको छ ।

(घ) वतावरण तथा विपद् व्यवस्थापन विकास समिति तर्फ

१८. वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन :-

- वतावरण संरक्षण गर्न प्लाष्टिक रहित नगरपालिका बनाउन विशेष पहल गरिने छ । साथै हरियाली बस्ति निर्माण, घरवारी व्यवस्थापन तथा बजार क्षेत्रको सरसफाईलाई विशेष महत्व दिईने छ ।
- निर्माण कार्यलाई वातावरण मैत्री बनाईने छ । IEA/EIA निर्माणका हरेक क्षेत्रमा लागु गरिने छ ।
- भविष्यमा हुन सक्ने एवं भई राखेका महामारी तथा विपदहरूको असर बाट जोगिन खुला र सुरक्षित स्थानहरूको पहिचान गरि कोरेन्टाईन एवं आइसोलेसन भवन निर्माणको आवश्यक प्रवन्ध गरिने छ ।
- कोभिड-१९ रोकथाम एवं आउन सक्ने ठुला ठुला विपदहरूबाट सुरक्षित रहन रु १ करोड ११ लाखको विपद व्यवस्थापन कोषको प्रवन्ध गरिएको छ ।
- सामुदायिक वनहरूको विकास का लागि नगरपालिका भरि रहेका सामुदायिक वन हरुलाई व्यवस्थित गरिने छ । नयाँ सामुदायिक वनहरू को पहिचान एवं व्यवस्थापन गरि वन संरक्षणमा जोड दिईने छ ।
- निजि सामुदायिक वन दर्ता प्रक्रिया थालिने छ । कानुनी व्यवस्था अनुसार प्रभावकारी रूपमा सामुदायिक वन हरुको नियमनको कार्य प्रारम्भ गरिनेछ ।
- वन, वन्यजन्तु, सिमसार क्षेत्र संरक्षणका लागि विशेष कार्यक्रम संचालन गरिने छ ।
- चुरे संरक्षणका लागि राष्ट्रपति चुरे संरक्षण कार्यक्रम, तराई भु- परिधि कार्यक्रम, हरियो वन कार्यक्रम, जैविक मार्ग पुनर्स्थापना कार्यक्रमलाई व्यवस्थित रूपले लागु गरिने छ ।
- बढ्दो जलवायु परिवर्तनलाई अनुकूलनताका अभ्यासका क्रममा खहरे नियन्त्रण, पानी मुहान संरक्षण, पोखरी निर्माण र मुख्य रूपमा चुरे क्षेत्रको संरक्षणमा विशेष जोड दिईने छ ।
- महाभारत संरक्षणका लागि राष्ट्रिय निकुञ्ज घोषणा गर्न आवश्यक पहल गरिनेछ ।

१९. प्राकृतिक स्रोत व्यवस्थापन :-

- परशुराम नगरपालिकालाई हरित शहरको रूपमा विकास गर्न आवश्यक कार्यक्रम तर्जुमा गरिने छ ।
- ढुङ्गा, गिटी, बालुवा, माटो उपयोग नीति तयार गरी नगरपालिकाको आय अभिवृद्धी गरिने छ ।
- बाभो, पर्ती, ऐलानी जमिनको पहिचान एवं लगत कायम गरि सहकारीको माध्यमबाट व्यवसायिक खेती योजना निर्माण गरी उपयोगमा ल्याउन पहल गरिनेछ ।
- नीजि क्षेत्र, जिल्ला भित्रका अन्य स्थानीय तहहरू र छिमेकी जिल्लाहरू संग आवश्यक समन्वय र सहकार्य कायम गरि वन पैदावारहरूको भण्डारण एवं प्रसोधनको व्यवस्था गरी निकासी गर्ने प्रक्रिया थालनी गर्न विशेष पहल गरिने छ । वन पैदावार तथा जडीबुटीलाई नगरको आम्दानीको स्रोतको रूपमा विकास गरिने छ ।
- वन वातावरण र जैविक विविधता संरक्षण परियोजना तयार गरी संरक्षणका लागि विशेष कार्यक्रम लागु गरिने छ ।

यस क्षेत्र संग सम्बन्धित कार्यक्रमहरू कार्यान्वयन गर्न आगामी आ.व.मा रु. १,५९,१७,६४३ । -अक्षरुपी एक करोड उनान्साठी लाख सत्र हजार छ सय तृचालिस मात्र) बजेट प्रस्ताव गरिएको छ ।

(ड) सस्थागत विकास तथा सेवा प्रवाह विकास समिति तर्फ:

२०. शान्ती सुरक्षा :-

- नगरपालिका क्षेत्र भित्र शान्ती सुरक्षा र अमन चयन कायम गर्न नेपाल प्रहरी, शसस्त्र प्रहरीबल र नेपाली सेना संग आवश्यक समन्वय गरिने छ ।
- नगरपालिका संग जोडिने अन्तरराष्ट्रीय सिमा क्षेत्रका लागि स्थापना भएका शसस्त्र प्रहरीबल विओपीहरूलाई आवश्यक सहयोग गरिनेछ ।
- ईलाका प्रशासन कार्यालयको भौतिक संरचना निर्माण गर्न सम्बन्धित निकायमा पहल गरिनेछ ।
- पनपा १० कुर्मुलेमा अस्थायी प्रहरी चौकी र तातापानीमा रहेको सिमा प्रहरी चौकी भवन निर्माण का लागि सम्बन्धित निकायमा आवश्यक पहल गरिने छ ।
- नगर प्रहरीका लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरिनेछ ।
- आम नागरिकलाई छिटो छरितो तथा भरपर्दो सुरक्षा व्यवस्थाको प्रत्याभूती गराउन प.न.पा. १० को अस्थाई प्रहरी चौकी कुरमुलेलाई स्थाई बनाई प.न.पा. ९ गाईबाधे, पनपा ११ सिमलवण्ड, पनपा ७ गैरीखान, प.न.पा २ बसौटीमा प्रहरी चौकी र प. न. पा. को निर्माणाधिन भवन नजिक प्रहरी चौकी स्थापनाका लागि सम्बन्धित निकायमा पहल गरिनेछ ।

२१. स्थानिय बिकास तथा सुशासन :-

- ई- गभनेन्सको अवधारणा अनुरूप यसै वर्ष देखि विद्युतीय हाजिर संचालन गरिने छ । इ विडिड प्रणालीलाई थप व्यवस्थित गरिने छ । ई सर्भिसलाई प्रयोगमा ल्याइने छ ।
- नगरपालिकाका १२ वटै वडा कार्यालयहरूबाट प्रवाह भईरहेको सेवालार्इ थप व्यवस्थित गरिने छ ।
- नगरपालिका क्षेत्र भित्र कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने NGO/INGO तथा अन्य संघ संस्था, निकायहरूको कार्यक्रम सञ्चालनमा एकद्वार नीति प्रभावकारी रूपमा लागु गरिनेछ ।
- कार्यरत कर्मचारीको मनोबल उच्च राख्न सम्मान, पुरस्कार, प्रोत्साहन कार्यक्रम लागु गरिनेछ ।
- लागत सहभागीतामा आधारित योजनाहरू तयार गरिने छ ।

२२. लक्षित कार्यक्रम :-

- स्त्री रोग विशेषज्ञको संगलनतामा महिला तथा प्रजनन स्वस्थ शिविर सञ्चालनका लागि बजेट विनियोजन गरिएकोछ ।
- नगरपालिका क्षेत्र भित्र कार्यरत ६० वर्ष पुरा भइसकेका महिला स्वस्थ स्वयम सेविकाहरूको उच्च मनोबल कायम राख्न प्रोत्साहन भत्ता को व्यवस्था गरिएको छ ।
- दलित वर्गका लागि व्यवसायिक सिपमूलक तालिम संचालन गरी परम्परागत सिपलाई व्यवसायमा परिणत गराउन प्रोत्साहनका लागि बजेट विनियोजन गरिएकोछ ।
- कोभिड १९ को भयावह अवस्थाले रोजगारी गुमाइ घर फर्किएका युवा जनशक्तीका लागि रोजगार सिर्जना गर्न डाइभिड ब्लक निर्माण मोबाइल मर्मत लगायतका उनीहरूको क्षमता अनुसारका कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- माध्यमिक तह/प्राविधिक धारमा अध्ययन गर्ने आदिवासि, राउटे, दलित, जनजाती वर्गका बालबालिकालाई अध्ययन अध्यापनमा प्रोत्साहित गर्न प्रोत्साहन स्वरुप विद्यालय पोसाकको व्यवस्था गरिनेछ ।
- बालबालिका संग मेयर र उपमेयर आज कार्यक्रम र बाल क्लबहरूलाई वातावरण संरक्षण, अनुशासन, सिर्जनशिलता, लगनशिलताका लागि अभिप्रेरित गर्न तथा क्षमता अभिवृद्धि कार्यक्रम लागु गर्न बजेट विनियोजन गरिनेछ ।
- मानसिक रोग परामर्श केन्द्र स्थापनाका लागि पहल गरीनेछ, साथै मानसिक स्वास्थ्य शिविर संचालन गर्न र विरामीहरूका लागि निःशुल्क औषधिको आवश्यक प्रबन्ध मिलाइने छ ।
- नगरपालिकाबाट अपाङ्ग परिचय पत्र वितरण शिविर संचालन गरिने र क्षमता अभिवृद्धि कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ ।
- आदिवासी जनजाती तथा अल्पसंख्यकका लागि आय आर्जन कार्यक्रम लागु गरीने छन ।
- छरिएर रहेका आमा समूहहरू लाई वडास्तरमा आमा समूह गठन गरिने छन । किशोरीहरूलाई आत्मरक्षा तालिम प्रदान गरिनेछ । प्रत्येक विद्यालयमा महिला शिक्षक र छात्राहरूलाई निःशुल्क रूपमा स्यानेटरी प्याडको व्यवस्था गरिने छ ।
- एकल महिलाका लागि आय आर्जन र सीपमूलक कार्यक्रमको व्यवस्था गरिनेछ ।
- ज्येष्ठ नागरिकको सीपलाई युवा पुस्ताको सिकाईका रूपमा विकास गर्न विशेष कार्यक्रम संचालन गरिने छ । साथै महिला क्षमता अभिवृद्धिका कार्यक्रमहरू संचालन प्रभावकारी रूपमा संचालन गरिने छन् ।

२३. उपभोक्ता हित संरक्षण :-

- निरन्तर बजार अनुगमन गरिनेछ, उपभोक्ता सचेतना अभिवृद्धि, जागरण अभियान सञ्चालन गरिने छ । प्रत्येक पसलमा अनिवार्य मुल्य सूची राख्ने व्यवस्था गरिने छ र उपभोक्ता हित इकाई गठन गरिने छ ।
- सुर्ती जन्म पदार्थको विक्रि वितरण तथा उपभोग व्यवस्थित गरिनेछ ।
- गुणस्तरीय उपभोग्य सामग्रीको आपूर्ति व्यवस्थापनका लागि विशेष पहल गरीने छ ।

२३ आन्तरीक श्रोत र राजस्व परिचालन

- नगरपालिकाको राजस्व परामर्श समितिको काम, कारवाही गतिविधिलाई थप प्रभावकारी बनाउदै प्राप्त परामर्श अनुसार राजस्व नीतिको कार्यान्वयन गरिने छ ।
- महाकाली नदी, पुन्तुरा खोला, रंगुन खोला, सादनी खोला लगायत परशुराम नगरपालिका क्षेत्र भई बग्ने नदी तथा खोलाहरूको IEA/EIA गरी दुङ्गा, गिट्टी, बालुवा उत्खनन गर्न समयमै ठेक्का आह्वान गरी आन्तरीक श्रोत परीचालन मार्फत आन्तरिक राजस्व बृद्धि गरिनेछ ।
- एकिकृत सम्पत्ति कर कार्यान्वयनलाई थप व्यवस्थित गरी आन्तरीक आय बृद्धिमा जोड दिइने छ ।
- नगरपालिकाले संकलन गर्ने राजस्वलाई व्यवस्थित गरि करको दायरा थप फराकिलो बनाइने छ ।
- महाकाली नदीमा परशुराम क्षेत्र र सिसमजाला तारउतारलाई व्यवस्थित गरिने छ साथै छोटी भन्सार कार्यालय स्थापनाका लागि भन्सार विभाग र अर्थमन्त्रालयमा आवश्यक पहल गरिने छ ।

- प्राप्त स्रोत लाई प्राथमिकता र योगदानको आधारमा आन्तरिक स्रोत परिचालन निर्देशिका तयार गरी लागु गरिनेछ । साथै राजश्व बृद्धिको दरको आधारमा सम्बन्धित वडालाई निश्चित मापदण्डको आधारमा थप प्रोत्साहन गरिनेछ ।
- आर्थिक पारदर्शिता र जवाफदेहितामा जोड दिइनेछ ।
- टनकपुर जलविद्युत परियोजनाबाट नेपाल सरकारले पाउने रोयल्टी मध्ये कानुन अनुसार सिमावर्ती जिल्लाको सिमा क्षेत्र संग जोडिएको डडेल्धुरा जिल्लाले यस नगरपालिकालाई प्राप्त हुनु पर्ने रोयल्टी वाफतको राजश्व रकम माग गर्न सम्बद्ध निकायमा पहल गरिने छ ।

यस क्षेत्र संग सम्बन्धित कार्यक्रमहरु कार्यान्वयन गर्न आगामी आ.व.मा रु. १०,७८,९३,६४३ । -अक्षरुपी दश करोड अठहत्तर लाख तयानव्वे हजार छै सय तृचालिस मात्र) बजेट प्रस्ताव गरिएको छ ।

नगर सभाका सभाध्यक्ष ज्यू,

अब म गत आ.व. २०७५/०७६ को यथार्थ आय व्यय, आ.व. २०७६/०७७ को जेठ मसान्त सम्मको यथार्थ आय र व्यय तथा आसार मसान्त सम्मको संसोधित अनुमान एवं अगामी आर्थिक वर्ष २०७७/०७८ को प्रस्तावित अनुमानित आय व्ययको विवरण सभा समक्ष प्रस्तुत गर्न चाहन्छु ।

- गत आर्थिक वर्ष २०७५/०७६ को यथार्थ आय रु ६०,९३,५०,३७३।५९ (अक्षरुपी रु साठी करोड तेह्र लाख पचास हजार तीन सय त्रीहत्तर रुपया एकाउन्न पैसा मात्र) रहेको छ भने व्यय रकम रु ५६,९२,६७,०५४।०४ (अक्षरुपी रु छपन्न करोड बाह्र लाख सत्सठी हजार चौपन्न पैसा चार मात्र) रहेको छ ।
- चालु आ.व. २०७६/०७७ को जेठ मसान्त सम्मको यथार्थ आय रु ५९,५८,९८,६७८।९० (अक्षरुपी रु एकाउन्न करोड अठाउन्न लाख अठानव्वे हजार छ सय अठहत्तर पैसा नव्वे मात्र) रहेको छ भने व्यय रकम रु २९,२६,५९,९३४।५० (अक्षरुपी रु उनन्तीस करोड छव्वीस लाख उनन्साठी हजार एक सय चौतीस पैसा पचास मात्र) भएको छ र आसार मसान्त सम्मको संसोधित अनुमानित आय रु ६८,७३,४९,६९४ (अक्षरुपी रु अठसठ्ठी करोड त्रीहत्तर लाख उनन्पन्चास हजार छ सय चौध मात्र) रहेको छ भने व्यय रकम रु ६९,८६,९४,६५२ (अक्षरुपी रु एकसठ्ठी करोड छयासी लाख चौध हजार छ सय बाउन्न मात्र) गरिएको छ ।

आगामी आर्थिक वर्ष २०७७/०७८ को प्रस्तावित अनुमानित आय व्यय तर्फ :

सि.न.	आय शिर्षकको नाम	प्रस्तावित आय विवरण	प्रस्तावित व्यय विवरण
१	आन्तरीक आय	३४५०००००	३४५०००००
२	संघ बाट प्राप्त वित्तीय समानीकरण अनुदान	१२२००००००	१२२००००००
३	संघ बाट प्राप्त राजश्व बाडफाड रकम	१०९३४५८३५	१०९३४५८३५
४	संघ बाट प्राप्त विशेष अनुदान	२०००००००	२०००००००
५	संघ बाट प्राप्त शसर्त अनुदान	३०९७०००००	३०९७०००००
६	संघ बाट प्राप्त सम्पुरक अनुदान	२३००००००	२३००००००
७	अन्तर सरकारी सामाजीक सुरक्षा अनुदान	१००००००००	१००००००००
८	प्रदेश बाट प्राप्त वित्तीय समानीकरण अनुदान	७२६२०००	७२६२०००
९	प्रदेश बाट प्राप्त राजश्व बाडफाड रकम	३९२७०००	३९२७०००
१०	प्रदेश संचित कोष बाट प्राप्त विशेष अनुदान	६४०००००	६४०००००
११	प्रदेश संचित कोष बाट प्राप्त	१८३०००००	१८३०००००

	सम्पुरक अनुदान		
१२	सडक बोर्ड	३२०००००	३२०००००
	कुल जम्मा	७४,८८,३४,८३५।	७४,८८,३४,८३५।

प्रस्तावित अनुमानित आय रु ७४,८८,३४,८३५। (अक्षरूपी रु चौहत्तर करोड अठासी लाख चौतिस हजार आठ सय पैतिस मात्र) रहेको छ भने व्यय रकम रु ७४,८८,३४,८३५। (अक्षरूपी रु चौहत्तर करोड अठासी लाख चौतिस हजार आठ सय पैतीस मात्र) प्रस्तावित गरिएको छ ।

बजेट विश्लेषणको आधारमा तुलना गर्दा चालु आर्थिक वर्ष २०७६/०७७ को तुलनामा आगामी आर्थिक वर्षको चालु बजेट तर्फ २५ प्रतिशत न्यून रहेको छ भने पुजिगत बजेट तर्फ ३ प्रतिशत वृद्धि भएको छ । समग्रमा चालु आर्थिक वर्षको तुलनामा आगामी आर्थिक वर्षको बजेट १२ प्रतिशतले न्यून हुन गएको छ ।

अन्तमा

हामीले नेतृत्व सम्हालेको तीन वर्ष पूरा भएको छ । तीन वर्षको अवधि नगरको व्यवस्थापकीय पक्ष र नीतिगत अभ्यासहरूमा बढी खर्चिनु पर्यो भने चालु आर्थिक वर्ष पनि विश्व व्यापी महामारीले सिर्जना गरेको संकट सामना गर्न निकै चुनौतीपूर्ण रहेको छ । विश्वव्यापी महामारीको रूपमा फैलिएको कोरोना भाईरस का कारण विश्व ले एकै पटक मानवीय र आर्थिक संकट सामना गर्नुपरेको छ । स्वास्थ्य संकट, भाईरसको प्रभावबाट बच्न गरिएको बन्दाबन्दीले उत्पादन, व्यापार, विकास निर्माण तथा लगानी प्रभावित भई अर्थतन्त्रमा संकुचन आएको छ । विदेशमा रोजगारीका लागि गएका हाम्रा नगरिकहरू रोजगारी गुमाई घर फर्किन बाध्य भएकाले रोजगारी श्रृजनगरि स्व-रोजगार संग अवद्ध गर्नु हाम्रो लागि आर्को चुनौती वन्ने निश्चित छ । अहिले हामी महामारीको संकट भैलिरहेका छौं अब भोकमरी र खाद्य सुरक्षामा ठूलो संकटको सम्भावना निश्चित छ । खाद्य संकट आउन नदिन पूर्ण सतर्कता अपनाई कृषि र पशुजन्य आर्थिक गतिविधिहरूमा जोड दिनु आजको आवश्यकता बनेको छ । तमाम कठिनाई र चुनौतिका बावजूद पनि गत तीन वर्षका नीति कार्यक्रम र बजेटमा उल्लेखित कार्यक्रमहरूलाई उल्लेख्य रूपमा कार्यान्वयनमा ल्याइएको छ । ऐन, नियम जारी भई कार्यान्वयनमा आई सकेका छन । आवश्यक जनशक्तिको अभाव खटकिएको अवस्था नै छ । हाम्रा महत्वाकांक्षा उच्च छन् तर प्राप्त स्रोत साधन सिमित छन । सिमित स्रोत साधनको समुचित प्रयोग गरी जनभावना अनुकूल कार्यक्रम ल्याउने हाम्रो प्रयास भई रहेको छ । परशुराम नगरपालिकालाई समुन्नत, समृद्ध हेर्ने हाम्रो चाहना अनुरूप सबैको साथ समर्थन र सहयोग निरन्तर रहेमा केहि सकारात्मक परिणामहरू प्राप्त गर्न अवस्य हामी सफल हुने मैले आसा गरेको छु । आफ्नो अनुभव, सिप, सार्मथ्यको अधिकतम उपयोग गर्दै आफ्नो क्षमता, विवेक र पहुँचले भ्याए सम्म सन्तुलित विकासको समुन्नत नगर निर्माण गर्न लागि पर्नेछु । सामाजिक आर्थिक रुपान्तरणको समय आएको छ । तमाम धार्मीक स्थललाई पर्यटकीय सञ्जालमा जोड्न सकिए पर्यटन विकासको नयाँ चरण प्रारम्भ हुन जानेछ । नयाँ संरचना, नयाँ सोच, नयाँ नेतृत्वलाई संगै व्यवस्थापन गरी उर्जाशिल रुपमा प्रयोग गर्न सकिएमा चाहेको लक्ष्यमा पुग्न सकिनेछ । कुनै पनि ठाँउ आफैमा अविकसित हुदैन तर अव्यवस्थित मात्र हुन्छ । हामी संग पर्याप्त स्रोत साधन छ जसको व्यवस्थित प्रयोग भएको छैन । श्रोत साधनको समुचित व्यवस्थापन मात्र गर्न सके तमाम सम्भावना पहिल्याउन सकिन्छ ।

नगर सभाका सभाध्यक्ष ज्यू,

मलाई तपाईंहरूको साथ समर्थनको खाँचो छ । हामी सबैले सुन्दर, समृद्ध नगर बनाउने जनता माझ संकल्प गरेकाछौं । जनता समक्ष गरेको संकल्प कार्यान्वयन गर्नु तपाईं हाम्रो दायित्व हो । प्रकारान्तले नेतृत्व मैले गरेको छु तर परशुराम नगरको समुन्नती र विकास हाम्रो साभा प्रतिबद्धता हो । नगरको विकासका लागि सबै मिली हातेमालो गरौं लागौं एक साथ समृद्धिको संकल्प गरौं । मेरो सिप, पहुँच, सार्मथ्यको पुरा-पुरा प्रयोग गर्न ईमान्दारी पूर्वक लाग्नेछु । महामारी बाट सिर्जित संकटको यस घडीमा सम्पूर्ण नगरवासीको सु स्वास्थ्यको कामना गर्दछु । हाम्रो हरेक प्रयास नगरवासीको स्वास्थ्य रक्षाका लागि हुनेछ । यस्तो संवेदनशिल अवस्थामा नागरिकको जीवन रक्षा नगरपालिकाको पहिलो प्राथमिकता हुनेछ । नीति कार्यक्रम र बजेट तयार पार्नमा सहयोग गर्नु हुने सम्पूर्ण राजनीतिक दल, नागरिक समाज, संचारकर्मी, देश विदेश बाट औनलाईन मार्फत सूभाव प्रदान गर्ने प्रबुद्ध वर्ग, बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा समिति, विषयगत समिति, नगर उप प्रमुख लगायत कार्यपालिकाका सदस्यज्यूहरू, प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत लगायत सम्पूर्ण राष्ट्रसेव कर्मचारीहरू प्रती धन्यवाद व्यक्त गर्दै प्रस्तुत नीति कार्यक्रम तथा बजेट पारित गर्न/गराउन नगरसभाका सदस्य ज्यूहरूमा हार्दिक अनुरोध गर्दछु ।

धन्यवाद ॥

